ZOZ WŁOSZCZOWA	Sygnatura:	Procedura operacyjna PO/ 402 3	Data wydania: 21.11.2014
	Nazwa procedury:	Standard akredytacyjny POZ	
		Procedura udzielania porady recepturowej na leki przyjmowane w schorzeniach przewlekłych pacjentom zadeklarowanym do POZ we Włoszczowie w ramach kontynuacji leczenia.	Wydanie 1
	Odpowiedzialność za procedurę:	Lekarze, pielęgniarki, położna i rejestratorki pracujący w POZ.	

Opracowała: mgr Barbara Piec Barbara Piec mgr pielęgniarstwa spec. piel. opieki długoterminowej 1408258P	Sprawdził: Kierownik ZLA KIEROWNIK ZESPOŁU LECZNICTWA AMBULATORYJNEGO lek. Anna Klocek specjalista chorób wewnętrznych 2124275	Zatwierdził: Dyrektor ZOZ DYREKTOR Zespołu Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie Rafał Krupa
	Sprawdził: Dyrektor ds. lecznictwa p.o. Z-CA DYREKTORA D/S LECZNICTWA ZOZ we Włoszczowie Lek. med. Leszek Orliński	Wprowadził: Pełnomocnik ZSZ PEŁNOMOCNIK DS. JAKOŚCI ZOZ WŁOSZCZOWA mgr Urszula Szczepanowska
	Sprawdziła: Naczelna Pielęgniarka ZOZ p.o. NACZELNEJ PIELĘGNIARKI ZESPOŁU OPIEKI ZDROWOTNEJ we Włoszczowie mgr Elżbieta Benben	

1. Cel procedury: Celem procedury jest określenie zasad udzielania porad recepturowych na leki przyjmowane w schorzeniach przewlekłych pacjentom zadeklarowanym do POZ we Włoszczowie w ramach kontynuacji leczenia.

2.Przedmiot procedury: Przedmiotem procedury jest sposób udzielenia porady recepturowej w ramach kontynuacji leczenia na leki stosowane w chorobach przewlekłych pacjentom zadeklarowanym do POZ we Włoszczowie.

3. Odpowiedzialność za działania ujęte w procedurze: Odpowiedzialność za działania ujęte w procedurze spoczywa na lekarzach, pielęgniarkach i rejestratorkach POZ we Włoszczowie.

4. Terminologia związana z procedurą:

4.1. Porada recepturowa: Porada recepturowa (lub receptowa) to świadczenie medyczne polegające na wystawieniu recepty na leki, zazwyczaj te stosowane w leczeniu przewlekłych schorzeń, bez konieczności wcześniejszej wizyty fizycznej u lekarza. Jest to forma kontynuacji leczenia, gdzie lekarz, opierając się na dokumentacji medycznej pacjenta, ocenia zasadność dalszego przyjmowania leków i wystawia receptę.

Kluczowe cechy porady recepturowej:

- **Ciągłość leczenia:**

  Jest to sposób na zapewnienie stałego dostępu do leków dla osób chorujących przewlekle.

- **Kontrola lekarska:**

  Lekarz zawsze podejmuje ostateczną decyzję o wystawieniu recepty, weryfikując dawki i zasadność leczenia.

- **Elastyczność:**

  Porady recepturowe mogą być realizowane osobiście w placówce lub online, co umożliwia otrzymanie recepty bez konieczności wizyty w przychodni.

- **Wymagana dokumentacja:**

  Stan zdrowia pacjenta i zasadność zastosowania porady recepturowej muszą być odzwierciedlone w dokumentacji medycznej.

- **Przeznaczenie:**
  Porada recepturowa dotyczy głównie zapotrzebowania na leki przyjmowane na stałe w chorobach przewlekłych.

4.2.Pacjent: Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta - „Pacjent to osoba zwracająca się o udzielenie świadczeń zdrowotnych lub korzystająca ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych lub osobę wykonująca zawód medyczny".

4.3. Osoba upoważniona: Osoba upoważniona to ktoś, kto otrzymał pisemne lub ustne zezwolenie od innej osoby lub organizacji do wykonywania konkretnych czynności w jej imieniu. Zakres uprawnień jest ściśle określony w upoważnieniu

Główne cechy:

- **Uprawnienie do działania**: Osoba upoważniona działa w imieniu i na rzecz osoby, która jej to zezwolenie udzieliła.
- **Ograniczony zakres**: Działa tylko w zakresie czynności, do których została upoważniona.

- **Brak możliwości dalszego upoważniania**: Zazwyczaj nie może przekazać swoich uprawnień innej osobie.
- **Forma dokumentu**: Najczęściej wymagany jest pisemny dokument (upoważnienie) z podaniem danych osoby upoważniającej, upoważnionej, zakresu upoważnienia, daty i podpisu mocodawcy.

4.4.Osoba trzecia: Osoba trzecia to określenie kogoś, kto nie jest bezpośrednio zaangażowany w daną sytuację, relację lub stosunek prawny. Jest to osoba postronna, obca, niezainteresowana sprawą.

4.5. Podstawa prawna: Podstawa prawna to przepis prawny lub zbiór przepisów, który uzasadnia legalność wydania aktu niższego rzędu lub podjęcia określonej czynności faktycznej czy prawnej. Określa zakres uprawnień i obowiązków podmiotów objętych danym przepisem i jest kluczowa dla legitymizacji działań.

5.Podstawy prawne wizyt recepturowych:

5.1.Wystawianie recept w ramach kontynuacji przez lekarza:

Obowiązujące przepisy nie wykluczają możliwości wystawiania recept lekarskich bez osobistego kontaktu z pacjentem, o ile taka potrzeba została zgłoszona i lekarz prowadzący pacjenta nie znajduje przeszkód natury medycznej do skorzystania z takiej formy wystawienia recepty. Za ordynację leków zawsze odpowiada lekarz. Może on kontynuować leczenie farmakologiczne pacjenta zastosowane wcześniej przez lekarza specjalistę w sytuacji, gdy ten przekazał mu pisemnie informację na temat rozpoznania, sposobu leczenia, rokowań, ordynowania leków, w tym okresu ich stosowania i dawkowania oraz wymaganych wizyt kontrolnych (*Zarządzenie Nr 72/2009 Prezesa NFZ z dn. 3 listopada 2009 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna*).

Ponadto, lekarz POZ może przepisać leki pacjentowi w przypadku **schorzeń przewlekłych**, w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba kontynuacji leczenia i w dokumentacji medycznej przez niego prowadzonej znajduje się odpowiednia informacja na ten temat. Lekarz wystawia taką receptę na prośbę pacjenta chorującego przewlekle i wnoszącego o powtórzenie leków już stosowanych.

Art. 42. - [Orzekanie o stanie zdrowia pacjenta; wystawianie recept] - Zawody lekarza i lekarza dentysty

1. Lekarz orzeka o stanie zdrowia określonej osoby po uprzednim, osobistym jej zbadaniu lub zbadaniu jej za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, a także po analizie dostępnej dokumentacji medycznej tej osoby.
2. Lekarz może, bez dokonania badania pacjenta, wystawić receptę niezbędną do kontynuacji leczenia oraz zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne jako kontynuację zaopatrzenia w wyroby medyczne, jeżeli jest to uzasadnione stanem zdrowia pacjenta odzwierciedlonym w dokumentacji medycznej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, recepty lub zlecenia, a w przypadku recepty w postaci elektronicznej - wydruk, o którym mowa w art. 96b ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686), mogą być przekazane:
1) przedstawicielowi ustawowemu pacjenta albo osobie upoważnionej przez pacjenta do odbioru recepty lub zlecenia, a w przypadku wystawienia recepty w postaci elektronicznej - wydruku;
2) osobie trzeciej, jeżeli pacjent oświadczy podmiotowi udzielającemu świadczeń zdrowotnych, że recepty lub zlecenia, a w przypadku recepty w postaci elektronicznej - wydruk mogą być odebrane przez osoby trzecie bez szczegółowego określania tych osób.
4. Upoważnienie lub oświadczenie, o których mowa w ust. 3, odnotowuje się w dokumentacji medycznej pacjenta albo dołącza do tej dokumentacji.
5. Informacje o wystawieniu recepty lub zlecenia, o których mowa w ust. 2, zamieszcza się w dokumentacji medycznej pacjenta. Informację o osobie, której przekazano taką receptę lub zlecenie, odnotowuje się w dokumentacji medycznej pacjenta albo dołącza do tej dokumentacji.

5.2. Wystawianie recept w ramach kontynuacji przez pielęgniarkę/położną:

Pielęgniarki mogą wystawiać recepty na podstawie
art. 15a ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej z 15 lipca 2011 r., co reguluje **samodzielną ordynację leków i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego** z określonego wykazu, a także wystawianie zleceń na wyroby medyczne i skierowań na badania. Uprawnienia te obejmują także **kontynuację leczenia na zlecenie lekarza**, bez konieczności badania pacjenta, jeśli jest to uzasadnione stanem pacjenta odzwierciedlonym w dokumentacji medycznej (art. 15b ustawy).
Kluczowe informacje:

- **Podstawa prawna:** Zgodnie z **art. 15a i art. 15b ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej**, pielęgniarki mogą wystawiać recepty samodzielnie (na podstawie badania fizykalnego) lub w ramach kontynuacji terapii na zlecenie lekarza.

- **Zakres uprawnień:**

- **Samodzielna ordynacja:** Pielęgniarki mogą przepisywać leki (z wyłączeniem niektórych substancji, np. odurzających), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wystawiać zlecenia na wyroby medyczne, a także skierowania na badania diagnostyczne.
- **Kontynuacja leczenia:** Mogą wystawiać recepty lub zlecenia na wyroby medyczne jako kontynuację leczenia, o ile jest to uzasadnione stanem zdrowia pacjenta odzwierciedlonym w dokumentacji medycznej i nie wymaga wcześniejszego badania.

- **Wymogi dotyczące kształcenia:** Uprawnienia do samodzielnego ordynowania leków przysługują pielęgniarkom z wyższym wykształceniem pielęgniarskim lub specjalistkom, które ukończyły odpowiedni kurs specjalistyczny (wyjątek stanowią te, które wiedzę tę zdobyły już na etapie studiów, zgodnie z nowymi standardami).

- **Wykaz leków i wyrobów medycznych:** Konkretny zakres leków i wyrobów medycznych, na które pielęgniarka może wystawić receptę, jest określony w rozporządzeniach Ministra Zdrowia. Obejmuje to m.in. leki przeciwwymiotne, przeciwzakaźne, anksjolityki, leki rozszerzające oskrzela, witaminy i płyny infuzyjne.

- **Rodzaj recepty:** Pielęgniarki mogą wystawiać recepty w formie papierowej i elektronicznej.

5.3. Zasady realizacji wizyt recepturowych: Aby udzielenie porady receptowej nastąpiło zgodnie z prawem, **łącznie muszą zostać spełnione następujące warunki**:

- Porada recepturowa dotyczy wyłącznie zapotrzebowania na leki przyjmowane w schorzeniach przewlekłych. Recepta wypisywana jest na lek przyjmowany stale w chorobach przewlekłych, który został ustalony na poprzednich wizytach.
- Zapotrzebowanie na leki bez wizyty u lekarza powinno zostać zrealizowane najwyżej w dwóch następujących po sobie okresach o łącznej długości nie więcej niż 6 miesięcy. Po upływie 6 miesięcy kontynuacji leczenia powinna być rozważona wizyta w gabinecie lekarskim, za wyjątkiem leków zaleconych przez specjalistę w formie pisemnej w odpowiedzi na zleconą konsultację specjalistyczną, o ile lekarz specjalista nie określił potrzeby ponownej konsultacji. Lekarz w razie wątpliwości powinien zweryfikować stan zdrowia pacjenta.
- Recepta musi być niezbędna do kontynuacji leczenia,
- Porada receptowa musi być uzasadniona stanem zdrowia pacjenta,
- Stan zdrowia pacjenta uzasadniający zastosowanie porady receptowej musi być odzwierciedlony w dokumentacji medycznej pacjenta.
- Bez konsultacji lekarskiej nie mogą być zamawiane leki, których stosowanie w świetle obowiązującej wiedzy powinno być poprzedzone każdorazowo oceną stanu klinicznego Pacjenta.
- Bez kontaktu z lekarzem nie można również otrzymać recepty na antybiotyki.
- W trosce o bezpieczeństwo Pacjentów ostateczną weryfikację zasadności kontynuacji terapii określonym lekiem podejmuje Lekarz, któremu przysługuje prawo odmowy realizacji części lub całości wniosku, jeśli wynika ono z uzasadnionego wiedzą medyczną przekonania, że może powodować negatywne następstwa dla Pacjenta.

6. Zasady odbioru recept w POZ:

Recepty lub zlecenia na wyroby medyczne mogą zostać przekazane:

- osobie upoważnionej przez pacjenta do odbioru recepty lub zlecenia albo przedstawicielowi ustawowemu pacjenta;
- osobie trzeciej, jeżeli pacjent oświadczy podmiotowi udzielającemu świadczeń zdrowotnych, że recepty lub zlecenia mogą być odebrane przez osoby trzecie bez szczegółowego określania tych osób.

Upoważnienie lub oświadczenie powinno zostać odnotowane lub dołączone do dokumentacji medycznej pacjenta. Ponadto zarówno informacje o wystawieniu recepty lub zlecenia, jak również o osobie, której przekazano taką receptę lub zlecenie, odnotowuje się w dokumentacji medycznej pacjenta albo dołącza do tej dokumentacji.

Rzecznik Praw Pacjenta przypomina, że:
1) w przypadku wizyty receptowej, w trakcie której **receptę odbiera pacjent, dodatkowe oświadczenia nie są potrzebne** – wymagane jest jedynie spełnienie wyżej wspomnianych warunków.
2) w razie zgłoszenia się **innej osoby** po recepty przeznaczone dla pacjenta, także chorego przewlekle – **pacjent powinien wypełnić i podpisać jeden z poniższych druków**:

- pisemne upoważnienie uprawniające wskazaną przez pacjenta osobę do odbioru recept lub
- oświadczenie, bez szczegółowego określenia danych dotyczących osoby.

Recepta może być wystawiona dopiero po dostarczeniu wypełnionego i podpisanego przez chorego druku upoważnienia oraz dołączeniu go do dokumentacji medycznej pacjenta lub dokonaniu adnotacji w tej dokumentacji.
3) jeśli receptę odbiera **osoba wskazana w upoważnieniu** albo **posiadająca upoważnienie (załącznik nr.2)**

6. Zamawianie wizyty recepturowej (powtórzenie leków).:

Zamawianie wizyty recepturowej odbywa się w rejestracji przychodni, telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej, osoby trzeciej;

- rejestracja w przychodni możliwa jest od poniedziałku do piątku w godzinach pracy przychodni;

- do rejestracji na wizytę recepturową za pośrednictwem poczty elektronicznej (podmiot zobowiązany jest o podanie adresu swojej strony).

- Wizyta recepturowa odbywa się po uprzednim dostarczeniu zamówienia(wniosku) na receptę. (załącznik nr.1).

- Zamówienie(wniosek) na receptę pacjent może składać na 2 sposoby:
  - osobiście – pobierając i wypełniając druk w rejestracji
  - drogą elektroniczną (pobierając druk ze strony internetowej)

- Aby skorzystać z porady recepturowej pacjent w dniu złożenia zapotrzebowania, powinien posiadać aktywną deklarację do lekarza POZ.
- Czas realizacji wniosku o powtórzenie leków wynosi do 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku w Rejestracji Przychodni.
- **Lekarz może nie zrealizować zapotrzebowania na recepty** w ilościach wskazanych przez pacjenta, jeżeli uzna, że stan zdrowia pacjenta mający odzwierciedlenie w

dokumentacji lekarskiej budzi uzasadnione wątpliwości i zachodzi potrzeba osobistego zbadania pacjenta.

- Druki wniosków na zamówienie pisemne leków są dostępne w Rejestracji POZ i na stronie internetowej POZ.

7. Zasady odbioru recept:

Recepty mogą być przekazane pacjentowi lub przedstawicielowi ustawowemu pacjenta albo osobie upoważnionej przez pacjenta do odbioru recepty po spełnieniu warunków:

- recepty można odebrać osobiście – za okazaniem dokumentu tożsamości ze zdjęciem
- za pośrednictwem innej osoby wskazanej w upoważnieniu po potwierdzeniu jej tożsamości

8. Załączniki:

- Załącznik nr.1: Druk wniosku na leki stosowane przewlekle.
- Załącznik nr.2: Upoważnienie do odbioru recept.

9.Literatura:

- Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z 15 lipca 2011 r.
- (Zarządzenie Nr 72/2009 Prezesa NFZ z dn. 3 listopada 2009 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie recept (Dz.U. 2020 poz. 2424).
- Ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty z 5 grudnia 1996 r. z uwzględnionymi zmianami, opublikowany w „Dzienniku Ustaw" jako **Dz.U. z 2024 r. poz. 1287**.

Załącznik nr.1.

Data złożenia wniosku .....

WNIOSEK NA LEKI STOSOWANE PRZEWLEKLE

Imię i nazwisko Pacjenta .....

Numer PESEL .....

Adres .....

Nr telefonu .....

Lekarz prowadzący .....

Dane Osoby upoważnionej do złożenia wniosku:

Imię.....

Nazwisko.....

Adres.....

Ważne informacje:

1. Przyjęcie wniosku możliwe jest po jego złożeniu w Rejestracji Przychodni lub droga mailową na adres:
2. Wniosek o powtórzenie leków należy złożyć osobiście lub przez Osobę upoważnioną (ważne jest upoważnienie w karcie wnioskującego pacjenta lub upoważnienie dostarczone w dniu złożenia wniosku).
3. Czas oczekiwania na receptę wynosi do 3 dni roboczych od dnia złożenia Wniosku we właściwej Rejestracji Przychodni.
4. Lekarz może odmówić wypisania recepty w przypadkach:
   a) konieczności osobistego zgłoszenia się pacjenta na wizytę do lekarza prowadzącego,
   b) braku ubezpieczenia zdrowotnego,
   c) konieczność wykonania badań kontrolnych,
   d) braku aktualnej informacji o lekach od lekarza specjalisty (aktualna informacja dla lekarza
   POZ),
   e) w innych uzasadnionych przypadkach.

Proszę o powtórzenie następujących leków:

Lp.	PEŁNA NAZWA LEKU	DAWKA LEKU	ILOŚĆ OPA-KOWAŃ	ILOŚĆ PRZYJMOWANYCH TABLETEK DZIENNIE
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

.....

(podpis Pacjenta/ Osoby upoważnionej)

Załącznik nr.2

UPOWAŻNIENIE DO ODBIORU RECEPT

Ja, niżej podpisany(a):

Imię i nazwisko pacjenta: .....
PESEL: .....
Adres zamieszkania: .....

niniejszym upoważniam:

Imię i nazwisko osoby upoważnionej: .....
PESEL: .....
Seria i numer dowodu osobistego: .....
Stopień pokrewieństwa (jeśli dotyczy): .....

do odbioru **recept(y)** w moim imieniu w:

- przychodni / gabinecie lekarskim / placówce medycznej

Zakres upoważnienia:

☐ Jednorazowe

☐ Wielokrotne (ważne do dnia: _____

Miejscowość i data: .....

Podpis pacjenta: _____